

ANDRZEJ PODRAZA

ROLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO W JEDNOLITYM AKCIE EUROPEJSKIM

Rok 1988 jest znaczącą datą w historii Wspólnoty Europejskiej. Trzydzieści lat temu, 1 I 1958 r., weszły w życie Traktaty Rzymskie, na mocy których powołano Europejską Wspólnotę Energii Atomowej. Traktaty te, podpisane w Rzymie 25 III 1957 r., stanowią wraz z Traktatami Paryskimi ustanawiającymi Europejską Wspólnotę Węgla i Stali /podpisane w Paryżu 18 IV 1951 r. weszły w życie 25 VII 1952 r./ i późniejszymi aktami modyfikującymi lub uzupełniającymi poszczególne zapisy tych Traktatów podstawę prawną działalności Wspólnoty Europejskiej. Na system instytucjonalny Wspólnoty Europejskiej składa się pięć instytucji: Rada Europejska /głowy państw lub rządów państw członkowskich, przewodniczący Komisji Wspólnoty Europejskiej, ministrowie spraw zagranicznych państw członkowskich i odpowiedni członek komisji/; Rada Ministrów - organ prawodawczy składający się z przedstawicieli państw członkowskich; Komisja Wspólnoty Europejskiej - organ zarządzająco-wykonawczy i Parlament Europejski. Niniejsza praca będzie traktowała o rozszerzeniu uprawnień Parlamentu Europejskiego po ratyfikacji najnowszego aktu prawnego modyfikującego Traktaty Paryskie i Rzymskie, jakim jest Jednolity Akt Europejski.

Od czasu swojego powstania Parlament Europejski podejmuje wiele wysiłków w celu rozszerzenia swojej roli legislacyjnej w ramach Wspólnoty Europejskiej. Zgodnie z Traktatami Rzymskimi Rada była wyznaczona jako ciało legislacyjne, podczas gdy uprawnienia Parlamentu Europejskiego były ograniczone. Jednak od 1970 r. i 1975 r. Parlament Europejski posiada znaczące uprawnienia w odniesieniu do spraw budżetowych Wspólnoty Europejskiej. Niemniej wielu ludzi chciałoby wzmocnić pozycję Parlamentu w procesie podejmowania decyzji Wspólnoty Europejskiej i przekształcić Wspólnotę Europejską w rzeczy-

wistą Unię Europejską. Taka Unia stałaby się nowym organizmem gospodarczym, społecznym i przede wszystkim politycznym.

Parlament Europejski, który aspiruje do odgrywania takiej samej roli, jak każdy parlament narodowy w demokratycznym państwie, był obserwowany przez wielu po prostu jako ciało konsultacyjne, a nie jako parlament¹. Uważano, że jest to instytucja o znikomym znaczeniu i przez to nie stanowi rzeczywistego obiektu zainteresowania. Takie stanowisko nie bierze pod uwagę procesu ewolucji każdego ciała parlamentarnego, procesu, który wymaga czasu. Od momentu swojego powstania Parlament Europejski przeszedł wiele zmian zarówno w swojej wewnętrznej strukturze, jak i w swoich funkcjach w odniesieniu do Wspólnoty Europejskiej i obywateli państw członkowskich. Rok 1979 - rok pierwszych bezpośrednich wyborów - był punktem zwrotnym w historii Parlamentu Europejskiego. Legitymizacja poczynań Parlamentu Europejskiego dała mu prawo większego wpływania na proces podejmowania decyzji we Wspólnocie Europejskiej. Taki wpływ może być zauważony w wysiłkach Parlamentu Europejskiego w celu stworzenia Unii Europejskiej i poprawienia nierównowagi pomiędzy instytucjami Wspólnoty Europejskiej. Wynikiem pracy Altiero Spinello i Komisji Instytucjonalnej Parlamentu Europejskiego był Projekt Układu ustanawiającego Unię Europejską przyjęty przez Parlament Europejski 14 II 1984 r. Dokument ten nadał impetu państwom członkowskim w celu zreformowania ram instytucjonalnych Wspólnoty Europejskiej. Ostatecznie w lutym 1986 r. państwa członkowskie podpisały nowy dokument nazwany Jednolitym Aktem Europejskim, który po okresie ratyfikacji w parlamentach narodowych wszedł w życie 1 VII 1987 r.

I. PROPOZYCJE NA TEMAT ROLI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO PODCZAS NEGOCJACJI JEDNOLITEGO AKTU EUROPEJSKIEGO

Jednolity Akt Europejski jest wynikiem długotrwałych wysiłków różnych kół rządowych, jak i grup nacisku we Wspólnocie Europejskiej, w celu dostosowania Wspólnoty Europejskiej do wymogów współczesności. Raporty przygotowywane w celu stworzenia nowej podstawy prawnej dla działalności Wspólnoty Europejskiej podnosiły, poza problemami ekonomicznymi, społecznymi i politycznymi, zagadnienie wzmocnienia instytucji, w tym Parlamentu Europejskiego². Takie próby zakładały, że "pozycja Par-

lamentu Europejskiego w systemie instytucjonalnym Wspólnoty jest, w terminach prawnego statusu i formalnych uprawnień, o wiele słabsza niż jakiegokolwiek zachodnioeuropejskiego zgromadzenia narodowego. Nie jest ciałem ustawodawczym i nie mianuje ciała wykonawczego³. Wobec tego wzmocnienie Parlamentu Europejskiego stało się jednym z głównych problemów dyskusji nad tekstem Jednolitego Aktu Europejskiego⁴.

Różne propozycje, które przedstawiono w celu rozwiązania tego problemu, bazowały na odmiennych opiniach na temat kształtu reform, jak i przyszłej roli Parlamentu Europejskiego. Koncentrowały się one głównie nad nową procedurą legislacyjną /procedura współdziałania/, jak i nad rozszerzeniem i wprowadzeniem nowych możliwości dla procedury konsultacji⁵. Komisja Wspólnot Europejskich zaproponowała, że procedura współdziałania pomiędzy Parlamentem Europejskim a Radą Ministrów stosowałaby się do aktów prawnych odnoszących się do wspólnego rynku i nowych polityk Wspólnoty Europejskiej /rozwój badawczy i technologiczny, jedność społeczna i ekonomiczna, ochrona środowiska/. Komisja sugerowała wprowadzenie dwóch czytań w Parlamencie Europejskim i możliwość robienia poprawek przez Parlament Europejski do projektu aktu, które to poprawki Rada mogłaby odrzucić, ale jedynie jednomyślnie. Państwa członkowskie wykazały różny stosunek do tej propozycji. W opinii Francji projekt aktu powinien być przedłożony Parlamentowi i Radzie jednocześnie. W przypadku różnicy zdań powinna być zastosowana procedura pojednawcza. Jeżeli brak zgody istniałby nadal, Rada miałaby ostateczne słowo. Po przedyskutowaniu tych propozycji, także włoskiej i niemieckiej, został zaproponowany nowy artykuł wprowadzający procedurę współdziałania. Postanowienie to, po kilku drobnych zmianach, stało się integralną częścią Jednolitego Aktu Europejskiego.

II. STOSUNEK PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO DO JEDNOLITEGO AKTU EUROPEJSKIEGO

1. Stosunek Parlamentu Europejskiego do Jednolitego Aktu Europejskiego jest dwójaki. Z jednej strony Parlament Europejski jest usatysfakcjonowany z nowej podstawy prawnej dla procesu integracji, podczas gdy z drugiej strony, Parlament wyraża swoje niezadowolone z małego zakresu zmian zawartych w Jednolitym Akcie Europejskim. Stanowisko to jest

widoczne w wielu rezolucjach na temat Unii Europejskiej i Jednolitego Aktu Europejskiego, które były przyjęte przez Parlament Europejski od 1984 r.

Parlament Europejski stwierdza, że głównym celem działań państw członkowskich powinno być ustanowienie Unii Europejskiej w celu "przewyciężenia problemów bezrobocia, luki technologicznej, nierównego rozwoju regionalnego, bezpieczeństwa publicznego, ochrony środowiska i międzynarodowej współpracy walutowej"⁶. Jednolity Akt Europejski nie stanowi odpowiedzi na Projekt Traktatu ustanawiającego Unię Europejską, który był przyjęty przez Parlament Europejski⁷, ponieważ zawiera niejasności i niedociągnięcia, które mogą doprowadzić do różnych interpretacji⁸. Bez ustanowienia Unii Europejskiej nie będzie przyszłości dla narodów Europy⁹, a w opinii Parlamentu Jednolity Akt Europejski jest daleki od stworzenia takiej właśnie unii¹⁰.

W rezolucji z 11 XII 1986 r.¹¹ zawarta jest całościowa ocena nowych postanowień Jednolitego Aktu Europejskiego, które dotyczą:

- wspólnego rynku i jedności społecznej i ekonomicznej;
- polityk Wspólnoty oraz polityki gospodarczej i walutowej;
- procedury współdziałania;
- innych spraw instytucjonalnych;
- współpracy politycznej.

Opinia wyrażona w tej rezolucji na temat procedury współdziałania jest raczej negatywna. Parlament Europejski zauważa, że procedura ta nie daje nowego uprawnienia współdecydowania w procesie legislacyjnym. Nie zmienia ona instytucjonalnej nierównowagi i braku wzajemnej kontroli. Parlament Europejski sądzi, że procedura współdziałania nie zmodyfikuje procesu legislacyjnego Wspólnoty Europejskiej, jeżeli Rada radykalnie nie zmieni swoich metod pracy. Zauważa także, że główną wadą procedury współdziałania jest brak postanowień co do limitu czasu przeznaczanego na przyjęcie przez Radę wspólnego stanowiska, wobec czego "problem efektywności procesu podejmowania decyzji pozostaje nierozwiązany"¹². Brak postanowienia, co do takiego limitu czasowego, może powodować nieprawidłowe stosowanie procedury współdziałania. Było to wyrażone przez Christophera Prouta /członka Parlamentu Europejskiego/, podczas sesji plenarnej Parlamentu Europejskiego w styczniu 1988 r. Zauważył on,

że nadal znajduje się przed Radą wiele nie załatwionych propozycji, na temat których Parlament wyraził już swoją opinię. Może zatem być możliwe w przyszłości, że procedura współpracy przekształci się w procedurę konfliktową. Christopher Prout przypomniał także, że w 1973 r. Rada zgodziła się na informowanie Parlamentu Europejskiego przynajmniej cztery razy w roku, ale ta procedura nie jest wykorzystywana w sposób należyty¹³.

2. Podpisanie Jednolitego Aktu Europejskiego miało wpływ na podjęcie przez Parlament Europejski dwóch zadań w 1986 r.:

- zmiana wewnętrznego Regulaminu Parlamentu Europejskiego;

- wzmocnienie międzyinstytucjonalnych kontaktów.

Parlament Europejski pragnął włączyć nowe procedury w swój wewnętrzny Regulamin. Zostało to dokonane na bazie raportu Christophera Prouta¹⁴, który zaproponował zmiany w starej wersji Regulaminu. Nowy Regulamin został przyjęty przez Parlament Europejski w grudniu 1986 r.

Drugie zadanie było odbiciem dwóch rezolucji Parlamentu Europejskiego. Jedna dotyczy stosunków pomiędzy Parlamentem Europejskim a Radą¹⁵, druga stosunków pomiędzy Parlamentem a Komisją Wspólnot Europejskich¹⁶.

III. ROLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO W JEDNOLITYM AKCIE EUROPEJSKIM

Jednolity Akt Europejski wyposaża Parlament Europejski w nowe uprawnienia uczestniczenia w procesie decyzyjnym Wspólnoty Europejskiej w trzech zasadniczych sferach:

1. Procedura współpracy;
2. Procedura konsultacji;
3. Stosunki zewnętrzne.

1. Procedura współpracy

Nowa procedura współpracy jest wprowadzona w życie przez artykuły 6 i 7 Jednolitego Aktu Europejskiego. Artykuł 7 zmienia artykuł 149 Traktatu EWG i zawiera reguły używania procedury współpracy. Zgodnie z artykułem 6 i pewnymi artykułami, które pojawiają się w dalszej części Jednolitego Aktu Europejskiego, procedura współpracy ma zastosowanie tylko do pewnych aktów prawnych. Odnosi się ona w szczególności do aktów,

które mają związek z niektórymi aspektami wspólnego rynku i nowymi politykami /jedność społeczna i ekonomiczna, rozwój badawczy i technologiczny, ochrona środowiska/¹⁷. Procedura współpracy była użyta po raz pierwszy podczas sesji plenarnej Parlamentu Europejskiego we wrześniu 1987 r. Od tego czasu Parlament używa ją w wielu wypadkach: w roku 1987 Parlament przyjął 13 rezolucji w ramach pierwszego czytania i zaaprobował wspólne stanowisko Rady bez poprawek w 5 wypadkach i z poprawkami w 4 wypadkach¹⁸. Między innymi Parlament wniósł kilka poprawek do wspólnego stanowiska Rady na temat decyzji, które mają być podjęte przeciwko zanieczyszczaniu powietrza przez spaliny samochodowe¹⁹, programu badawczego w dziedzinie nauki i technologii dla rozwoju²⁰ i na temat programu Wspólnoty w dziedzinie technologii telekomunikacyjnych²¹.

Nowa procedura współpracy wymaga dwóch czytań aktu prawnego w Parlamencie Europejskim przed przyjęciem go przez Radę. W świetle nowego Regulaminu Parlamentu Europejskiego /grudzień 1986 r./ te same przepisy, które odnoszą się do aktów prawnych wymagających tylko jednego czytania /artykuły 36-43/, stosują się także do pierwszego czytania w ramach procedury współpracy. Z powodu tego możliwe jest delegowanie uprawnień do komisji parlamentarnych /artykuł 37/ i procedura bez debaty /artykuł 38/. Po pierwszym czytaniu w Parlamencie Europejskim Rada Ministrów przyjmuje wspólne stanowisko na podstawie propozycji Komisji Wspólnoty Europejskiej i opinii Parlamentu Europejskiego. Brak jest postanowień w nowym artykule 149, co do limitu czasu przeznaczanego dla Rady na przyjęcie wspólnego stanowiska. Oznacza to, że Rada nie musi przedstawić Parlamentowi swojego wspólnego stanowiska, jeżeli jest niezadowolona z poprawek, jakie wniósł Parlament do propozycji Komisji Wspólnoty Europejskiej. Zgodnie z artykułem 45 nowego Regulaminu Parlamentu Europejskiego prezydent Parlamentu Europejskiego "musi otrzymać dokumenty zawierające samo wspólne stanowisko Rady, przyczyny, które doprowadziły Radę do przyjęcia wspólnego stanowiska, i stanowisko Komisji" w dniu zakomunikowania tego wspólnego stanowiska Parlamentowi. To wspólne stanowisko musi być przetłumaczone na języki oficjalne Wspólnoty Europejskiej i opublikowane w Biuletynie Parlamentu Europejskiego. Po otrzymaniu wspólnego stanowiska w Parlamencie Europejskim musi mieć miejsce drugie czytanie, w terminie trzech miesięcy. Ten okres może być rozszerzony maksymalnie o jeden miesiąc po wspólnym

porozumieniu Rady i Parlamentu Europejskiego /artykuł 149,2 g Traktatu EWG; artykuł 46 Regulaminu Parlamentu Europejskiego/.

Parlament Europejski może na tym etapie działać na cztery sposoby:

- a/ przyjmuje wspólne stanowisko Rady,
- b/ nie podejmuje decyzji,
- c/ proponuje poprawki do wspólnego stanowiska absolutną większością wszystkich swoich członków,
- d/ odrzuca wspólne stanowisko także absolutną większością wszystkich swoich członków.

W przypadku /a/ i /b/ Rada ostatecznie przyjmuje akt prawny biorąc pod uwagę swoje wspólne stanowisko /artykuł 149 b Traktatu EWG/. W przypadku /c/ i /d/ Komisja Wspólnoty Europejskiej musi w przeciągu jednego miesiąca ponownie rozpatrzyć swoją propozycję biorąc pod uwagę wspólne stanowisko Rady i poprawki Parlamentu Europejskiego /artykuł 149 d Traktatu EWG/. Komisja następnie przedstawia swoje nowe stanowisko Radzie zaznaczając, których poprawki Parlamentu Europejskiego Komisja nie akceptuje i dlaczego. W tej fazie procedury współpracy Rada może działać na cztery sposoby w okresie trzech miesięcy:

- przyjmuje poprawki Parlamentu Europejskiego, które były odrzucone przez Komisję, ale może to uczynić jedynie jednomyślnie;
- przyjmuje ponownie rozpatrzoną propozycję Komisji kwalifikowaną większością głosów;
- zmienia ponownie rozpatrzoną propozycję Komisji jednomyślnie;
- nie podejmuje decyzji, co oznacza, że propozycja Komisji nie została przyjęta.

Komisja ma prawo do zmiany swojego stanowiska tak długo, jak długo Rada nie podjęła decyzji /artykuł 149,3 Traktatu EWG/.

2. Procedura konsultacji

Jednolity Akt Europejski rozszerza zakres stosowania konsultacji²², które do momentu wprowadzenia procedury współpracy były jedyną możliwością Parlamentu Europejskiego partycypacji w procesie legislacyjnym Wspólnoty Europejskiej /artykuł 20 Traktatu Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali; artykuł 137

Traktatu EWG; artykuł 107 Traktatu Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej/. Zgodnie z wymową Traktatów ustanawiających trzy wspólnoty, jak i stosowaną w nich praktyką, wszystkie akty prawne, które mają wpływ na działalność Wspólnoty Europejskiej, nie mogą być przyjęte bez konsultacji Parlamentu Europejskiego. Procedura konsultacji ma przede wszystkim negatywny charakter, ponieważ opinia Parlamentu może nie być brana pod uwagę i nawet Jednolity Akt Europejski nie zmienia tej sytuacji. Poza konsultacjami obowiązkowymi, stosowanymi na podstawie Traktatów i Jednolitego Aktu Europejskiego, konsultacje nieobligatoryjne są także możliwe. Tego rodzaju konsultacje są zależne od woli Rady, która nie jest prawnie zobowiązana, jakkolwiek są one stosowane w tych wypadkach, kiedy Rada pragnie przedstawić propozycję pod konsultację Parlamentowi.

Po ratyfikacji Jednolitego Aktu Europejskiego Parlament Europejski używał swojego prawa do konsultacji w kilku nowych obszarach. 19 XI 1987 r. Parlament zaaprobował bez poprawek propozycję Komisji na temat zadań funduszy strukturalnych zgodnie z nowym artykułem 130 d Traktatu EWG²³. Następnego dnia Parlament Europejski przyjął rezolucję legislacyjną na temat możliwości stworzenia nowych miejsc pracy realizując program ochrony środowiska²⁴ i przedstawił swoje poprawki do propozycji Komisji, zgodnie z nowym artykułem 130 s Traktatu EWG.

3. Stosunki zewnętrzne

Parlament Europejski otrzymał nowe poważne uprawnienia w odniesieniu do stosunków zewnętrznych Wspólnoty Europejskiej. Zgodnie z nowym brzmieniem artykułów 237 i 238 Traktatu EWG /odpowiednio artykuły 8 i 9 Jednolitego Aktu Europejskiego/, zgoda Parlamentu Europejskiego jest wymagana przed zawarciem przez Radę umów o członkostwo, stowarzyszenie i innego rodzaju współpracę.

Zgodnie z nowym artykułem 237 jakiegokolwiek państwo europejskie może stać się członkiem Wspólnoty Europejskiej po jednomyślniej decyzji Rady. Rada podejmuje decyzję "po konsultacji Komisji i po otrzymaniu akceptacji Parlamentu Europejskiego, który działa absolutną większością swoich członków" /artykuł 237 Traktatu EWG/. Ta sama procedura ma zastosowanie dla traktatów o stowarzyszenie i inne formy współpracy. Nowy arty-

kuł 238 zmienia wobec tego procedurę Lunsa, stosowaną do tej pory, w odniesieniu do traktatów o stowarzyszenie i procedurę Lunsa-Westertarpa w odniesieniu do umów handlowych.

Po wprowadzeniu Jednolitego Aktu Europejskiego procedura akceptacji była używana w przypadkach umów o stowarzyszenie i współpracę handlową. Jak podkreślił członek Komisji Wspólnoty Europejskiej Claude Cheysson, procedura ta daje Parlamentowi Europejskiemu szersze uprawnienia niż posiadają parlamenty narodowe²⁵. W dwóch przypadkach Parlament Europejski nie wyraził swojej zgody: w stosunku do układów z Turcją /grudzień 1987 r./ i Izraelem /marzec 1988 r./. Niemniej jednak Parlament zdecydował się wyrazić swoją akceptację w stosunku do układów z Turcją w styczniu 1988 r.

IV. UDZIAŁ PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO W EUROPEJSKIEJ WSPÓŁPRACY POLITYCZNEJ

Po raz pierwszy artykuł 30 Jednolitego Aktu Europejskiego wprowadził w Traktaty i przez to formalnie zaaprobował Europejską Współpracę Polityczną. Co więcej, Jednolity Akt Europejski wyłączył Europejską Współpracę Polityczną z normalnej kompetencji Trybunału Sprawiedliwości, robiąc rozróżnienie między stosunkami zewnętrznymi /Wspólnota Europejska/ a polityką zagraniczną /Europejska Współpraca Polityczna/. Zgodnie z wcześniejszą praktyką i dokumentami uzupełniającymi Traktaty²⁶ Parlament Europejski powinien być ściśle związany z Europejską Współpracą Polityczną i "w tym celu Prezydium będzie regularnie informować Parlament Europejski na temat spraw z zakresu polityki zagranicznej, które są rozpatrywane w ramach Współpracy Politycznej i zapewni, że poglądy Parlamentu Europejskiego są należycie brane pod uwagę" /artykuł 30,4 Jednolitego Aktu Europejskiego/.

Parlament Europejski wyraża swoją opinię na temat sytuacji politycznej w różnych częściach świata i przyjmuje także wiele rezolucji potępiających naruszanie praw człowieka. Jednym z głównych problemów, który jest często dyskutowany, jest zagażenie apartheidu w Republice Południowej Afryki. Między innymi we wrześniu 1987 r. Parlament Europejski przyjął rezolucję na temat Południowej Afryki, w której to rezolucji potępiono sytuację w tym państwie²⁷. Podczas sesji w marcu 1988 r. Parlament przyjął rezolucję, w której całkowicie po-

tępieno akcję podjętą przez rząd RPA przeciwko politycznej działalności czarnych organizacji afrykańskich²⁸.

x

Trudno jest ocenić nową rolę Parlamentu Europejskiego po ratyfikacji Jednolitego Aktu Europejskiego. Wydaje się, że główna różnica między Parlamentem a Radą występuje w interpretacji nowych zapisów prawnych. Rada nadal odgrywa główną rolę w procesie decyzyjnym Wspólnoty Europejskiej i pełny zakres stosowania procedury współpracy zależny jest od niej. Można wobec tego zgodzić się z punktem widzenia Parlamentu Europejskiego, według którego nowe reformy są konieczne w celu ustanowienia Unii Europejskiej. Takie reformy muszą brać pod uwagę żądania Parlamentu Europejskiego, aby odgrywał on istotną rolę w procesie decyzyjnym Wspólnoty Europejskiej, co mogłoby zapewnić wpływ obywateli Wspólnoty na jej działalność przez ich demokratyczne parlamentarne ciało.

PRZYPISY

¹ Por. J. Lodge, V. Herma n. The European Parliament and the European Community. London 1978 s. 64-69.

Cytowane artykuły Traktatów i Jednolitego Aktu Europejskiego oparte są na najnowszym wydaniu Traktatów: Treaties establishing the European Communities /ECSC, EEC, EAEC/. Single European Act. Other basic instruments. Abridged edition, Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities 1987 s. 649. Artykuły Regulaminu Parlamentu Europejskiego zaczerpnięte są z następującego wydania: European Parliament. Rules of Procedure. B.m. June 1987 s. 162. Skrót /OJ/, stosowany w przypisach, oznacza: Official Journal of the European Communities, natomiast seria /C/ zawiera: Information and Notices.

² Raport by the ad hoc group chaired by Professor Vedel /1972/; Raport by the Commission on European Union /1975/; European Union. Report by Mr Leo Tindemans, Prime Minister of Belgium, to the European Council /1976/; Report on European Institutions. Presented by the Committee of Three to the European Council /1979/.

³ Report on European Institutions. Presented by the Committee of Three to the European Council. October 1979 s. 74.

⁴ Por. między innymi: przemówienie Margaret Thatcher. "Europe-Political Day" No 4120. 29 June 1985 s. 6-6 bis.; The Benelux Joint Position. "Europe-Political Day" No 4120. 29 June 1985 s. 4.

⁵ Letter from Mr Jacques DELORS, President of the Commission of the European Communities, of 7 October 1985, enclosing a Commission document on the strengthening of the powers of the European Parliament. W: Bulletin of the European Parliament. Special edition. No 39/Add. 2. 10 October 1985 s. 14-21

6 Resolution on the European Union and the Single Act. 17 IV 86, OJ No C 120/96, 20 V 86.

7 Resolution on the strategy of the European Parliament for achieving European Union. 20 VI 87, OJ No C 190/71, 20 VII 87.

8 Resolution on the position of the European Parliament on the Single Act approved by the Intergovernmental Conference on 16 and 17 December 1985. 16 I 86, OJ No C 36/144, 17 II 86.

9 Tamże.

10 Resolution on European Union and the Single Act. 17 IV 86, OJ No C 120/96, 20 V 86.

11 Resolution on the Single European Act. 11 XII 86, OJ No C 7/105, 12 I 87.

12 Tamże paragraf 21.

13 Przemówienie Christophera Prouta. W: Verbatim report of proceedings. 19 I 88 s. 72-73.

14 Report drawn on behalf of the Committee on the Rules of Procedure and Petitions incorporating proposed amendments to the Rules of Procedure intended to enter into force following the ratification of the Single European Act. 03 XII 86. European Parliament. Working document A 2-131/86 PE 107 371/fin.

15 Resolution on relation between the European Parliament and the Council. 08 X 86, OJ No C 283/36, 10 XI 86.

16 Resolution on relations between the European Parliament and the Commission in the institutional context of the Treaties, 08 X 86, OJ No C 283/39, 10 XI 86.

17 Procedura współpracy odnosi się do następujących nowych artykułów Traktatu EWG: art. 7, art. 49, art. 54/2/, art. 56/2/ drugie zdanie, art. 57 z wyjątkiem drugiego zdania paragrafu drugiego, art. 100 a, art. 100 b, art. 118 a, art. 130 e, art. 130 q /2/.

18 Por. XXIst General Report on the Activities of the European Communities 1987. Brussels, Luxembourg: Commission of the European Communities 1988 s. 33.

19 Position of Parliament /Cooperation procedure/ on the common position of the Council of the European Communities on the proposal for a Directive amending Directive 70/220/EEC on the approximation of the laws of the Member States relating to measures to be taken against air pollution by gases from engines of motor vehicles /passenger vehicles/. 18 XI 87, OJ No C 345/59, 21 XII 87.

20 Position of Parliament /Cooperation procedure/ on the common position of the Council on the proposal for a Decision relating to a research and development programme in the field of science and technology for development /1987 to 1991/. 18 XI 87, OJ No C 345/65, 21 XII 87.

21 Position of Parliament /Cooperation procedure/ on the common position of the Council on the proposal for a Decision on a Community programme in the field of telecommunications technologies. 18 XI 87, OJ No C 345/69, 21 XII 87.

22 Parlament Europejski uzyskał nowe możliwości konsultacji w następujących sferach: dołączenie nowej instytucji są-

downiczej do Trybunału Sprawiedliwości /Artykuły 32 d Traktatu EWWiS, 168 a Traktatu EWG, 140 a Traktatu Euratomu/; wspólny rynek /artykuł 99 Traktatu EWG/; jedność społeczna i ekonomiczna /artykuł 130 d Traktatu EWG/; rozwój badawczy i technologiczny /artykuł 130 q Traktatu EWG/; ochrona środowiska /artykuł 130 s Traktatu EWG/.

23 Legislative resolution embodying the opinion of the European Parliament on the proposal for a Regulation on the tasks of the structural funds and their effectiveness and on coordination of their activities between themselves and with the operations of the European Investment Bank and the other financial instruments. 19 XI 87, OJ No C 345/157, 21 XII 87.

24 Legislative resolution embodying the opinion of the European Parliament on the proposal for a Council Decision establishing a five-year Community-wide programme of projects illustrating how actions in the environmental field can also contribute to employment creation. 20 XI 87, OJ No C 345/204, 21 XII 87.

25 Zob. "The Week" Strasbourg 18-22 January 1988 s. 10.

26 M.in. The Second Report of the Foreign Ministers to the Heads of State and Government of the Member States of the European Community od 23 July 1973. W: European Political Cooperation /EPC/. West Germany 1978 s. 51-65; Solemn Declaration on European Union. Bull. EC 6-1983 s. 24-29.

27 Resolution on South Africa. 17 IX 87, OJ No C 281/128, 19 X 87.

28 Zob. "The Week" Strasbourg 7-11 March 1988 s. 31-32.

THE ROLE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT IN THE UNIFORM EUROPEAN ACT

S u m m a r y

The Uniform European Act was passed on July 1st, 1987. It modified some articles of the Treaties which create the European Community as well as introduced some new articles: They concern also the decision-making process on the part of the European Community and the place of the European Parliament in it. The European Parliament many a time expressed its opinion on the Uniform European Act during negotiations on its text and after its ratification. The European Parliament has been endowed with new opportunities of participation in the decision-making process of the European Community by: 1/ establishing the procedure of cooperation /or joint action/ and expanding the procedure of consultation in the legislative process, 2/ establishing the procedure of acceptance as regards the membership contracts, association and other forms of cooperation with the European Community, 3/ incorporating European Parliament in European Political Cooperation. It is meant to bring about a greater participation of the European Parliament in the decision-making process of the European Community and, consequently, create such an opportunity for the citizens of the European Community. It is since 1979 on that the members of the European Community have been elected in direct suffrage.

Translated by Jan Kłos